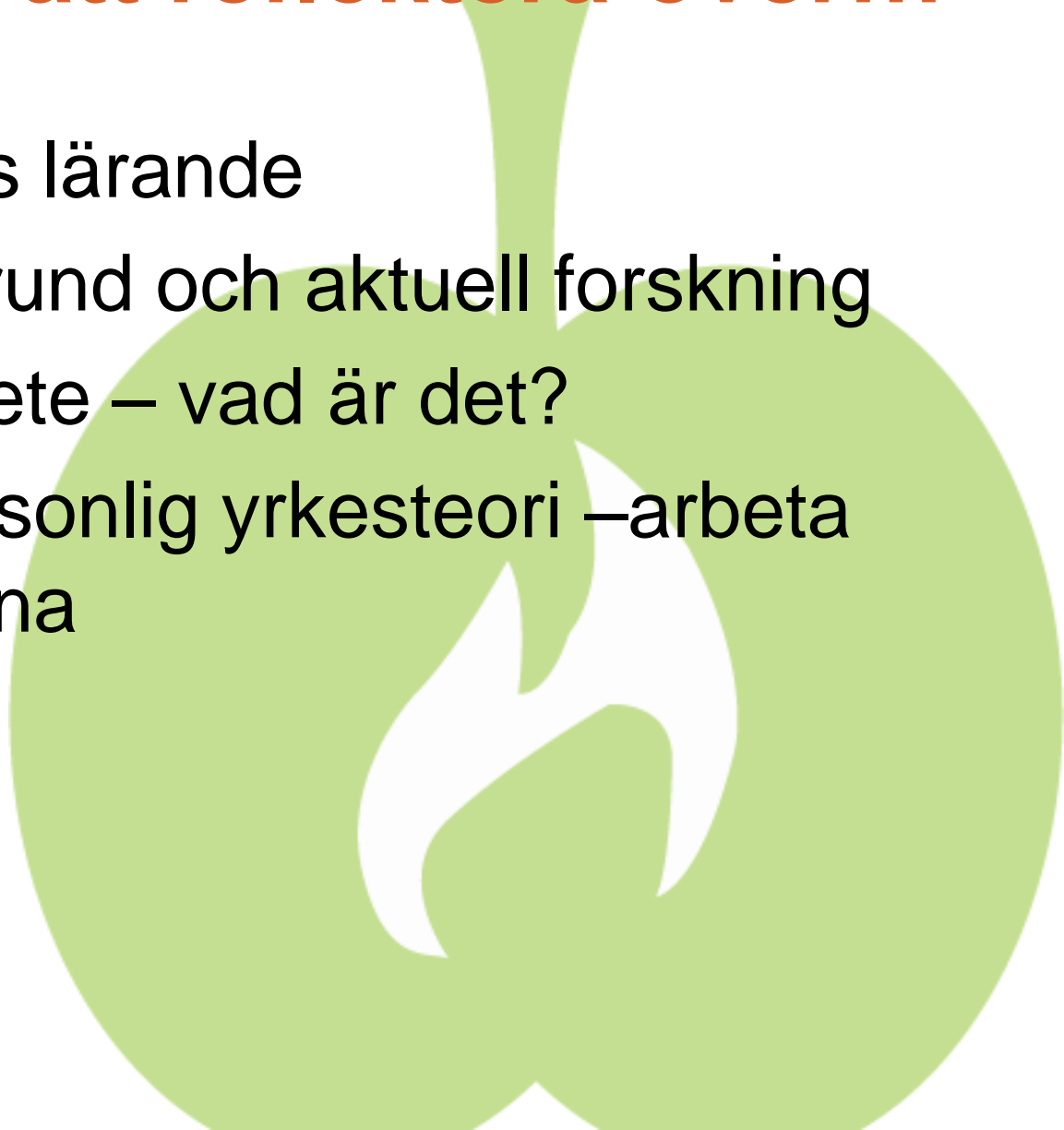




Språk- läs- och skrivutvecklare. Förskolan 2.
En utvecklad undervisning – vad behöver man tänka på?
Skolverket
2017-11-15+21+28

ann.pihlgren@igniteresearch.org
www.igniteresearch.org

Jag kommer att reflektera över...

- 🍀 Leda förskolans lärande
 - 🍀 Vetenskaplig grund och aktuell forskning
 - 🍀 SKA analysarbete – vad är det?
 - 🍀 Praxisteori/ personlig yrkest teori – arbeta med handledarna
- 

Fem olika undervisningsmiljöer identifierades

- 🌱 Den allmänna undervisningsmiljön
- 🌱 Den barnutforskande undervisningsmiljön
- 🌱 Undervisningen som bygger byggnadsställningar (*the scaffolding teaching environment*)
- 🌱 Den moralistiska undervisningsmiljön
- 🌱 Låt-gå-undervisningsmiljön

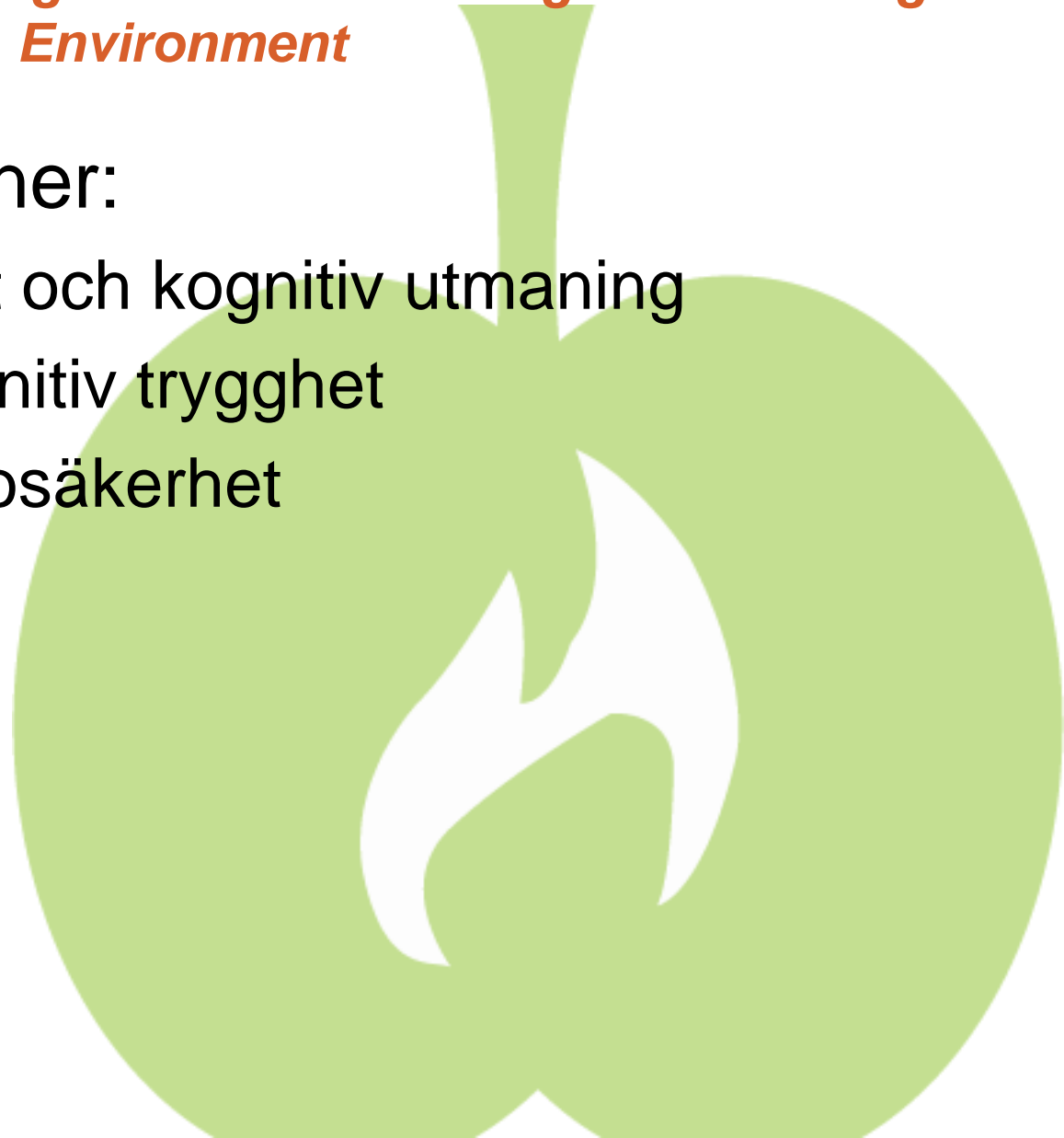
Ordning och arbetsro

- 🌱 God ordning leder inte automatiskt till lärande
- 🌱 Det är ofta enklare att hålla ordning om läraren ger kognitivt enkla uppgifter
- 🌱 Habitus-krockar och relationsarbete påverkar
- 🌱 Kopplat till förskollärarens förmåga att organisera grupper snarare än individer
- 🌱 Miljön och kroppen som mediering

Min forskning:
Pihlgren (2016). *Keeping Order in a Thinking and Learning Environment*

🍃 Tre kombinationer:

- 🍃 Social trygghet och kognitiv utmaning
- 🍃 Social och kognitiv trygghet
- 🍃 Oordning och osäkerhet



ANN S. FINLÖREN



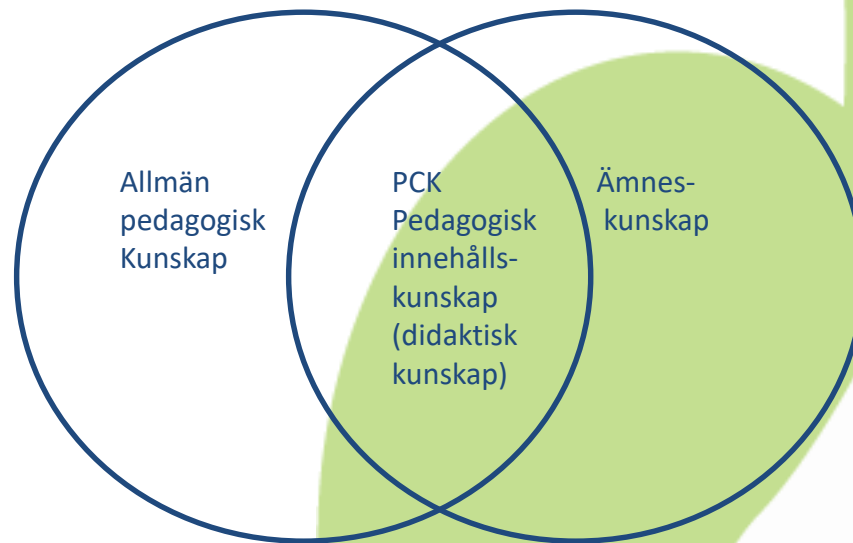
UNDERVISNING I FÖRSKOLAN

– att skapa lärande
undervisningsmiljöer



PCK

Pedagogical Content Knowledge
Lee Shulman



Allmän
pedagogisk
Kunskap

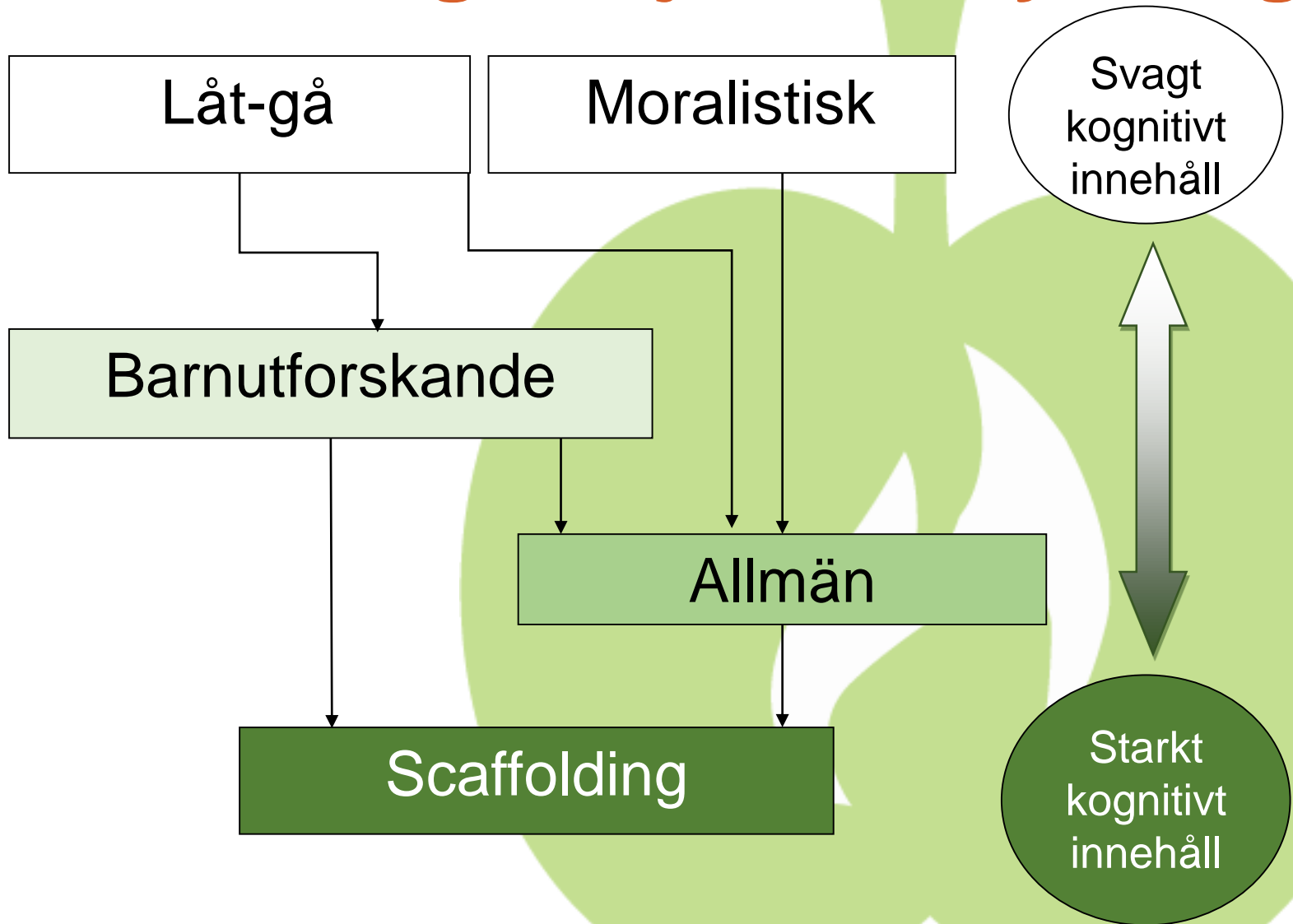
PCK
Pedagogisk
innehålls-
kunskap
(didaktisk
kunskap)

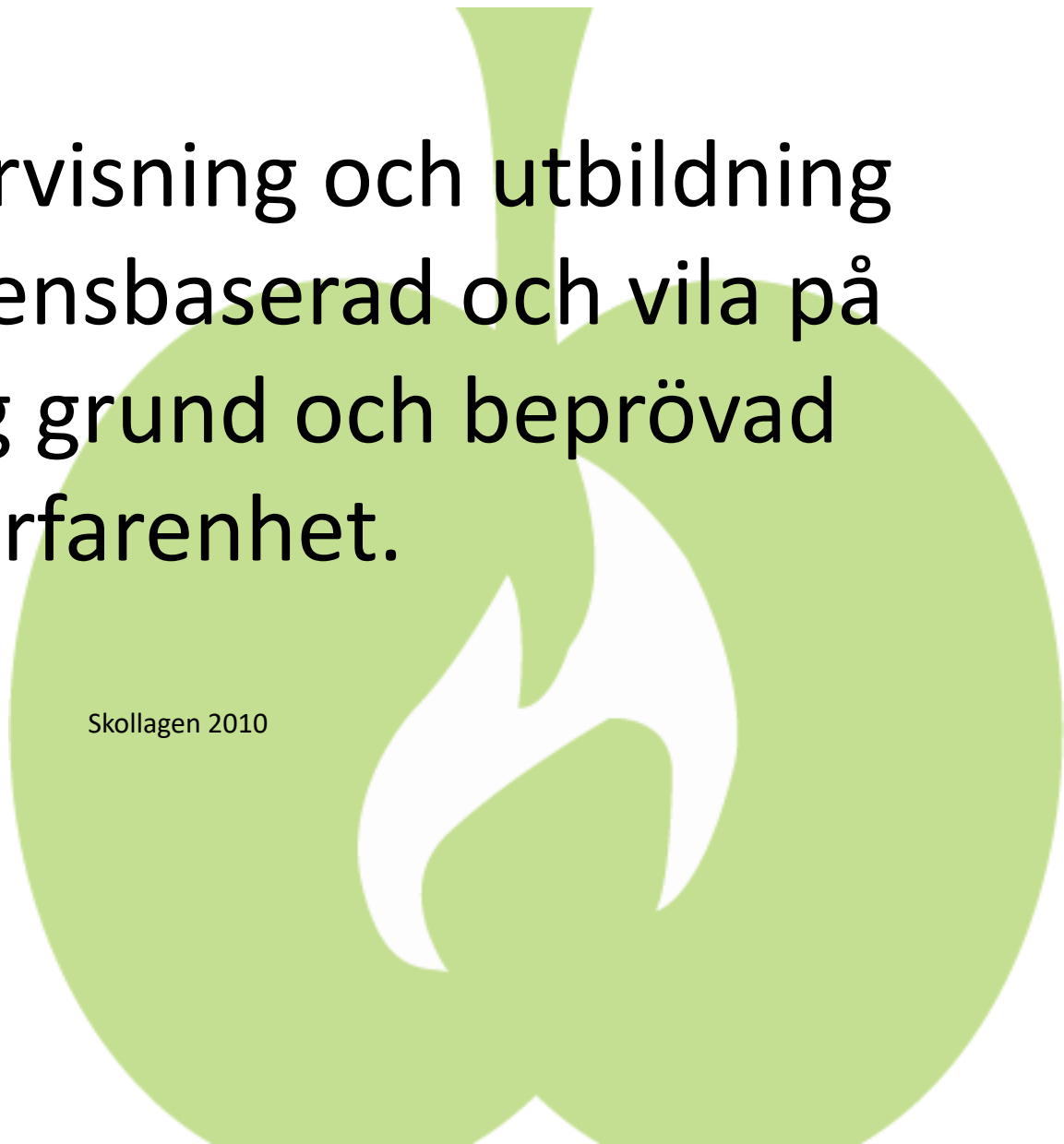
Ämnes-
kunskap

Ändra förskollärares arbets sätt

- 🍌 Svårt! De flesta traditionella metoder är ineffektiva
- 🍌 Lärandemiljön är komplex
- 🍌 Goda resultat med:
 - 🍌 Reflektioner i grupp
 - 🍌 Anknutet till praktiken
 - 🍌 Fokus på elevers lärande OCH lärarens behov
 - 🍌 Starkt lokalt ledarskap och strukturer

Undervisningsmiljöer förflyttning





Skolans undervisning och utbildning
ska vara evidensbaserad och vila på
vetenskaplig grund och beprövad
erfarenhet.

Skollagen 2010

Hur ska det tolkas?

🔗 Vetenskaplig grund

- 🔗 det ska finnas stöd i forskning för de metoder som skolan använder och de kunskaper som skolan lär ut

🔗 Beprövade erfarenheter

- 🔗 erfarenheter som prövats under en längre tid och som är granskade och dokumenterade
- 🔗 måste spridas till andra
- 🔗 lärare arbetar tillsammans med ny kunskap och kontinuerlig utveckling genom att observera och lära av varandra

🔗 Evidensbaserad

- 🔗 lärarens metoder ska grunda sig i bästa tillförlitliga kunskap utifrån systematiska slutsatser från forskning och de bästa metoderna

Vetenskaplig grund

- 🍌 Arbeta med stöd av aktuell presenterad forskning
- 🍌 Utarbeta forskning och beprövad erfarenhet för att dra slutsatser om och dokumentera det arbete man gör
 - 🍌 Arbeta med forskningsmässiga metoder
- 🍌 Arbeta med ett vetenskapligt förhållningssätt
 - 🍌 Kritiskt granska, jämföra och utveckla sitt arbetssätt
 - 🍌 Granska och utveckla arbetet i samverkan med andra professionella
 - 🍌 Kunna definiera vad som kan betraktas som fakta och vad som är tolkningar eller hypoteser och när dessa ska användas
 - 🍌 Utveckla sitt arbete och tänkande i en ständigt pågående process
 - 🍌 Underbygga sina resonemang
 - 🍌 Etik...
- 🍌 Arbeta med stöd av forskare

Forskningsläget

(Vetenskapsrådet, 2008; Lager, 2015; Bjervås, 2014, Tjernberg, 2013, Hammarberg & Liljestrand, 2017)

- ❁ Flera förskollärare och fritidshemspersonal saknar den ämnesdidaktiska kompetens som krävs
- ❁ Systematiskt kvalitetsarbete innebär ofta att personalen inte förstår/vänder sig mot sättet att utvärdera
- ❁ Barnet talas om som kompetent men bedöms utifrån ett begränsande mognadstänkande
- ❁ I dokumentationen framställs barnen som ideala läroplansbarn – snarare än att beskriva lärandeobjekten
- ❁ Pedagogisk dokumentation innehåller alltid en granskning och bedömning på individnivå
- ❁ Forskning på lärandets objekt saknas

Förändra undervisningen

- 🍀 Ett samspel mellan förskolechefens styrning och utvecklarens stöd
- 🍀 Förflytta dem som stagnerat efter 3-5 år
- 🍀 Skapa efterfrågan genom förskolechefens granskning

Ledarskapets framgång

Tankar utifrån Maria Jarl: Om rektors pedagogiska ledarskap i ljuset av skolans managementreformer, 2013

		Mål- och resultatstyrande ledare	
		I fokus	Inte i fokus
Pedagogisk ledare	I fokus	A. Framgångsrik skola	B. Förvaltande skola Splittrat målfokus
	Inte i fokus	C. NPM Ständiga förändringar Osäkerhet	D. Icke framgångsrik skola

Karin Lager (2015)

I spänningsfältet mellan kontroll och utveckling

- 🍏 Spänning mellan att kontrollera enskilda individers kunskaper och utveckla verksamheten
- 🍏 Särskilt tydligt när förskola och fritidshem möter skolans bedömningstradition och kommuners krav på det systematiska kvalitetsarbetet
- 🍏 Praktiken fortsätter att reproducera en socialpedagogisk diskurs

Utvecklingsmål inför året

Analys

Av förutsättningar och verksamhetens innehåll i form av måloppfyllelse och upplevd kvalitet – Vad säger den samlade bilden?

Verksamhetens innehåll

Måloppfyllelse

- Resultat i samband med utvecklingssamtal
- Resultat i FRIPP:arna över året
- Resultat från andra utvärderingar och från aktioner
- Resultat från skolläraens observationer
- Resultat från kollegial observationer

Upplevd kvalitet

- Elevers upplevelse av undervisning och omsorg
- Föräldrars upplevelse av undervisning och omsorg
- Personals upplevelse av undervisning och omsorg

Förutsättningar i form av resurser

Personaltäthet, personalens utbildning, lokaler, ekonomi, antal elever, material, sjukfrånvaro, arbetsmiljö, personalschema mm.

Analysen

- 🌱 Ser resultatet med nya ögon
- 🌱 Gör en syntes, en fördjupad process
- 🌱 Kan förstärkas genom att forskning på området används för tolkning
- 🌱 Är en subjektiv process i alla led!

Analysera

- 🔥 Bryt ner helheten i delar
- 🔥 Granska delarna från olika vinklar:
 - 🔥 Varför blev det som det blev? – Många hypoteser
- 🔥 Dra slutsatser som ger förklaringar
- 🔥 Bedöm resultatet (stäm av mot aktuell forskning)
- 🔥 Analysera de olika delarna tillsammans och skapa en syntes – en ny helhet

Lönekriterier

Ekerö, Sollentuna

- 🌱 Målsättningar/aktiviteter
 - 🌱 Individuella målsättningar
 - 🌱 Grupputvecklingssamtal
 - 🌱 Observationer med feedback
 - 🌱 Individuellt utvärderingssamtal/löneindikator
 - 🌱 Utvärdering i arbetslag
- 

FÖRSKOLLÄRARE LÖNEKRITERIER

Nivå	Ämnesansvar	Aktivitetsansvar	Relationsansvar	Resultatansvar	Verksamhets- och egenutvecklingsansvar
↑	<p>Förskolläraren presenterar, problematiserar och förklarar nyttan av området på ett sätt som intresserar barnen för det som ska läras och upptäckas. FSK har mycket goda ämneskunskaper. All verksamhet grundas i läroplanen. FSK sänder tydliga budskap till barnen, kollegor och föräldrar genom miljöns uttalande och materialval och genom att tala om sin inställning till lärande med stort engagemang och närvaro.</p>	<p>Förskolläraren väljer aktiviteter som gör att barnet kan utforska, förstå och bidra med sina inlägg och insikter. Temot är medvetet varierat och tiden utnyttjas effektivt. FSK identifierar bästa angreppssätt och metod för att föra varje barns erfarenheter och utveckling vidare. Digitalisering är integrerad i lärande och utveckling. FSK använder många olika metoder, verktyg och constellationer och inspirerar till olika aktiviteter. Barngruppen får aktivt medverka i eget lärande och i samlärande. Rutinerna är tydliga för alla och FSK har byggt system som möjliggör och stödjer barnens självkontroll och egenansvar. FSK agerar som barnen bör göra, rör sig bland barnen och visar nyfikenhet inför deras tankar, intressen och arbete hela arbetsdagen.</p>	<p>Förskolläraren skapar ett tryggt socialt klimat och förtroendefulla relationer i gruppen genom att visa övertygelse om att barnen vill utvecklas, genom att fråga efter och visa nyfikenhet inför barnens tankar, hjälpa var och en att sätta ord på sina idéer och önskaningar och ge gensvar FSK hjälper barnen att se saker utifrån olika perspektiv. FSK tränar gruppens och individens självkontroll och konfliktlösnings och visar själv auktoritet, lugn, saklighet och självbehärskning i stressiga, komplexa och affekterade situationer. FSK visar sin förebildlighet genom att vara guide till vuxenlivet och att med värme, glädje och humor visa att hen tycker om barnen och sitt yrke genom att anta ett professionellt förhållningssätt. FSK har mycket god kontakt med vårdnadshavarna, förhåller sig professionellt till deras synpunkter och önskemål samt är lyhörd för deras olika behov. FSK arbetar aktivt för att få föräldrar trygga samt medvetna om sina barns aktiviteter, utmaningar och vardagsbestyr genom olika informationskanaler, pedagogisk dokumentation och personliga möten.</p>	<p>Förskolläraren utvärderar hur de egna angreppssätten i ämnesområden, aktiviteter OCH relationer har fungerat och hur dessa har samverkat. Det sker spontant i stunden OCH genom systematiska återkommande utvärderingar av individers och gruppens utveckling OCH sitt eget arbete. FSK tar för givet att alla kan lära sig, visar höga förväntningar på alla, bevakar varje individs utveckling och förändrar sitt arbetssätt för dem som inte omedelbart lär. FSK utvärderar resultat och mål kontinuerligt med arbetslaget OCH med barnen. FSK visar sin förebildlighet genom hög egen mental närvaro och genomgående goda resultat. FSK använder sig av pedagogisk dokumentation som en självklar del i sitt arbete för att dokumentera och utvärdera sitt arbete tillsammans barnen.</p>	<p>Förskolläraren utvecklar ständigt sitt ledarskap och sina metoder utifrån återkoppling från egna experiment, projekt och aktiviteter tillsammans med barn, kollegor, föräldrar och ledning och genom att förkovra och fortbilda sig på ett djupare plan genom att t.ex. aktivt leta upp ny forskning och litteratur som stödjer, stärker och utvecklar både den egna och verksamhetens profession samt genom att dela idéer och material och ta del av andras. FSK samverkar, reflekterar och analyserar med laget och förbättrar därmed barnens lärande och möjlighet till inflytande. FSK uttrycker insikt om och uppskattning av sitt uppdrag och beskriver mål, metoder och resultat med professionella begrepp och referenser till teorier, forskning och beprövad erfarenhet. FSK agerar som förebild/coach för andra i personalen.</p>
↑	<p>Förskolläraren presenterar områden intresseväckande men kan betona produktion före djupare lärande. FSK har goda ämneskunskaper och arbetar aktivt mot mål och verksamhetsplaner och delar med sig av sina kunskaper till kollegor i arbetslaget. Miljön är inbjudande.</p>	<p>Förskolläraren har olika angreppssätt och metoder och tar ofta hänsyn till gruppens nivå men kan inte alltid anpassa metoder för enskilda individer OCH/ELLER kan inte alltid förklara sitt metodval. Digitalisering används som ett komplement till andra aktiviteter. FSK har ordning och struktur i arbetet men få rutiner kan tas över av barnen ELLER FSK överlåter vissa rutiner och visst bestämmande till barnen men arbetar inte systematiskt med att träna alla till ansvarstagande. FSK visar oftast önskvärt beteende genom att exempelvis komma i tid, vara systematisk och visa intresse.</p>	<p>Förskolläraren arbetar med det sociala klimatet genom att visa värme och intresse och genom att prova olika metoder för samarbets träning men tenderar att själv lösa konflikter enskilt med de berörda snarare än utveckla barnens förmåga till konfliktlösnings. FSK visar barnen på lösningar. Oftast utifrån ett visst perspektiv. FSK visar oftast lugn och självbehärskning och använder endast i undantagsfall tillsägelser. FSK skapar goda relationer till vårdnadshavarna genom vänligt intresse och tydlighet. Genom sitt positiva bemötande av föräldrar visar hen att hen är trygg i sin yrkesroll.</p>	<p>Förskolläraren utvärderar sitt eget arbete och barnens resultat men kan tendera att fokusera ett utvecklingspsykologiskt perspektiv snarare än utvecklingsprocess och lärande. FSK omfattar idén att alla kan lära sig och uttalar höga förväntningar men kan ibland ha svårt att omsätta sin teoretiska förståelse i praktisk metod. FSK utvärderar ibland med barnen. FSK tar stort eget ansvar, har gott omdöme och god prioriteringsförmåga beträffande det egna arbetet och verkar för att fattade beslut genomförs.</p>	<p>Förskolläraren prövar och utvecklar sin yrkesroll genom att fortbilda sig och pröva nya arbetssätt, samt ta del av andras, och ibland dela egna idéer och material. FSK visar genom sina insatser att hen arbetar efter förskolans styrdokument. FSK är förtrogen med målen och vill förändra arbetssättet i den riktningen, samt är delaktig i olika verksamhetsdiskussioner och kommer förberedd. FSK samarbetar med arbetslaget om barn och rutiner, och stundtals verksamhetsutveckling. FSK motiverar och analyserar sina didaktiska val utifrån egna erfarenheter och referenser.</p>
med förbättringsmöjligheter	<p>Förskolläraren gör ibland avkall på lärande eller förklarar för att främja god stämning ELLER brister i ämneskunskap. Materialet tenderar att styra OCH/ELLER miljön sänder delvis motstridiga eller svårtolkade budskap ELLER motverkar lusten att lära genom oreda eller torftighet.</p>	<p>Förskolläraren berättar och ställer frågor till barnen, men dessa ges ringa utrymme att själva utforska, bidra eller öva sig i beslutsfattande ELLER FSK ger barnen stort utrymme med liten vägledning. Digitalisering används sporadiskt OCH/ELLER tekniken dominerar över lärande innehåll. FSK kontrollerar ordning genom likartade aktiviteter med ett fåtal metoder och val ELLER växlar ständigt aktiviteter, metoder och rutiner med risk för oordning och osäkerhet. FSK visar barnen på vad som är önskvärt beteende men följer inte alltid upp eller slutför OCH/ELLER brister själv i förebildlighet genom att inte visa intresse</p>	<p>Förskolläraren arbetar inte aktivt med socialt klimat och relationer OCH/ELLER använder tillrättavisningar och belöningar ad hoc OCH/ELLER brister i ledarskap OCH/ELLER blir alltför privat. FSK utgår från ett eget perspektiv, snarare än att tydliggöra flera sätt att se på frågor eller idéer. FSK tenderar att se gruppen som enhetlig OCH/ELLER förklarar barns sociala svårigheter som individuella snarare än kontextuella. FSK ser inte föräldrakontakter som en del av arbetet.</p>	<p>Förskolläraren utvärderar spontant men resultat diskuteras sällan med barnen. FSK:s utvärdering är problemorienterad snarare än utvecklingsorienterad och fokuserar på gruppens nivå OCH/ELLER barnets beteende eller föräldrarnas förmåga OCH/ELLER bristande förutsättningar (resurser, lokaler). När barn visar svårigheter sänker FSK förväntningarna OCH/ELLER påkallar hjälp snarare än att förändra sitt arbetssätt. FSK:s närvarofrekvens OCH/ELLER syn på problemorsaker innebär att resultaten inte når möjlig nivå.</p>	<p>Förskolläraren reflekterar över verksamheten men kopplar ännu inte till förändringar i arbetssätt OCH/ELLER oroar sig för konsekvenserna av förändring OCH/ELLER uttrycker uppgivenhet. FSK samarbetar i lag om barnärenden och rutiner. FSK diskuterar uppgifter och arbetstid men analyserar sällan sina pedagogiska mål, metoder och resultat och tar sällan del av andras eller delar egna idéer.</p>

Aktivitetsansvar

Förskolläraren väljer aktiviteter som gör att barnet kan utforska, förstå och bidra med sina inlägg och insikter. Tempot är medvetet varierat och tiden utnyttjas effektivt. FSK identifierar bästa angreppssätt och metod för att föra varje barns erfarenheter och utveckling vidare. Digitalisering är integrerad i lärande och utveckling. FSK använder många olika metoder, verktyg och konstellationer och inspirerar till olika aktiviteter. Barngruppen får aktivt medverka i beslut, i eget lärande och i samlärande. Rutinerna är tydliga för alla och FSK har byggt system som möjliggör och stödjer barnens självkontroll och egenansvar. FSK agerar som barnen bör göra, rör sig bland barnen och visar nyfikenhet inför deras tankar, intressen och arbete hela arbetsdagen.

Förskolläraren har olika angreppssätt och metoder och tar ofta hänsyn till gruppens nivå men kan inte alltid anpassa metoder för enskilda individer OCH/ELLER kan inte alltid förklara sitt metodval. Digitalisering används som ett komplement till andra aktiviteter. FSK har ordning och struktur i arbetet men få rutiner kan tas över av barnen ELLER FSK överlåter vissa rutiner och visst bestämmande till barnen men arbetar inte systematiskt med att träna alla till ansvarstagande. FSK visar oftast önskvärt beteende genom att exempelvis komma i tid, vara systematisk och visa intresse.

Förskolläraren berättar och ställer frågor till barnen, men dessa ges ringa utrymme att själva utforska, bidra eller öva sig i beslutsfattande ELLER FSK ger barnen stort utrymme med liten vägledning. Digitalisering används sporadiskt OCH/ELLER tekniken dominerar över lärandeinhåll. FSK kontrollerar ordning genom likartade aktiviteter med ett fåtal metoder och val ELLER växlar ständigt aktiviteter, metoder och rutiner med risk för oordning och osäkerhet. FSK visar barnen på vad som är önskvärt beteende men följer inte alltid upp eller slutför OCH/ELLER brister själv i förebildlighet genom att inte visa intresse för barnen OCH/ELLER är otydlig med sina förväntningar.

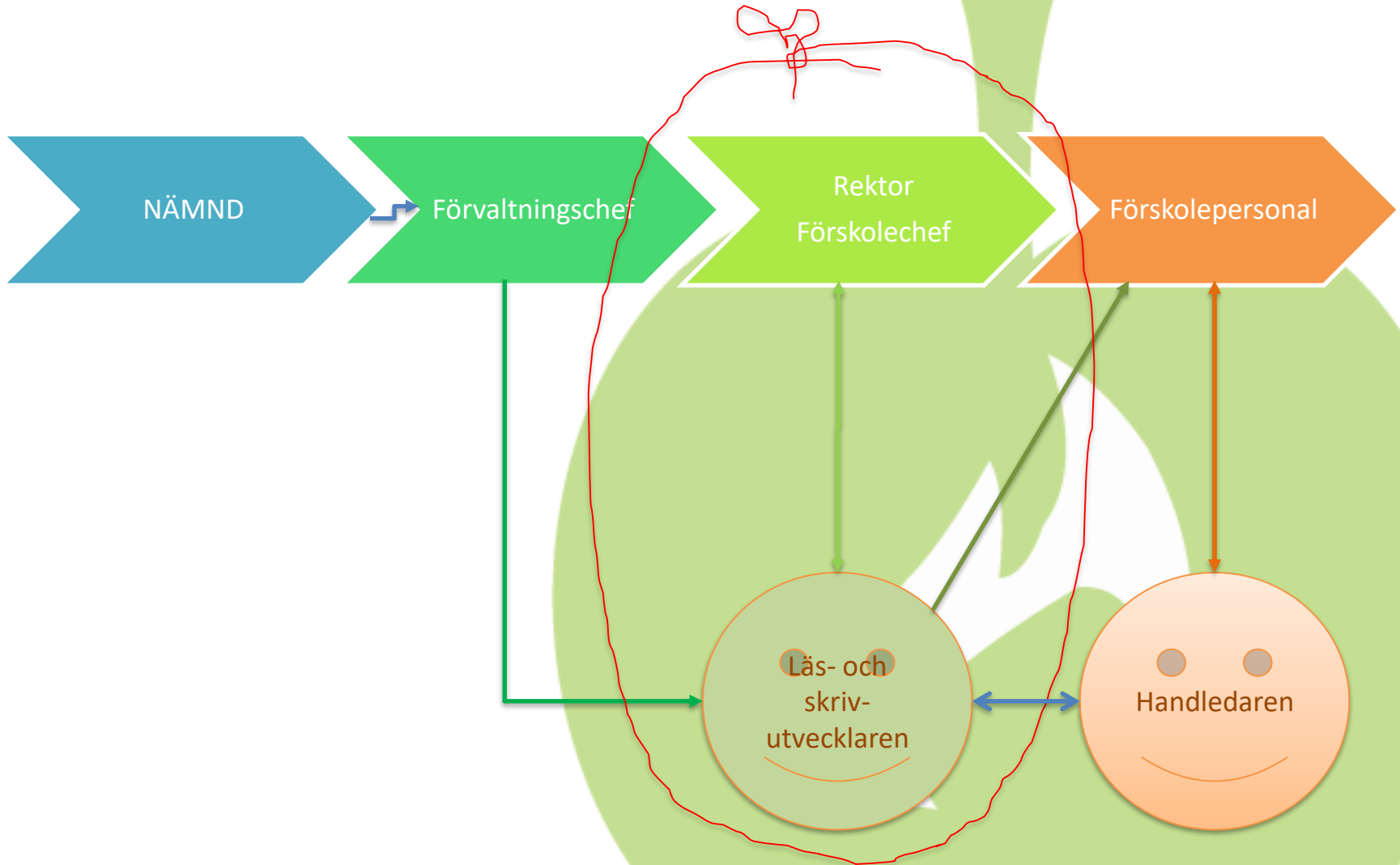
Process Sollentuna

- 🌱 Målsättningar/aktiviteter
 - 🌱 Individuella målsättningar
 - 🌱 Grupputvecklingssamtal
 - 🌱 Observationer med feedback
 - 🌱 Individuellt utvärderingssamtal/löneindikator
 - 🌱 Utvärdering i arbetslag
- 

Pedagogisk profession

- 🔗 <http://igniteresearch.org/sv/svenska-pedagogisk-profession-ett-utvecklingsmaterial-for-rektors-och-forskolechefs-observationer-medarbetarsamtal-och-lonesamtal-med-larare-forskollarare-fritidslararepedagoger-och-barnskotare/>
- 🔗 <http://igniteresearch.org/sv/svenska-lonekriterier-for-pedagogisk-professionsutveckling/>

Styrssystem och stödsystem



Diskutera

- 🍏 Hur får man förskolechefen med "på tåget"?



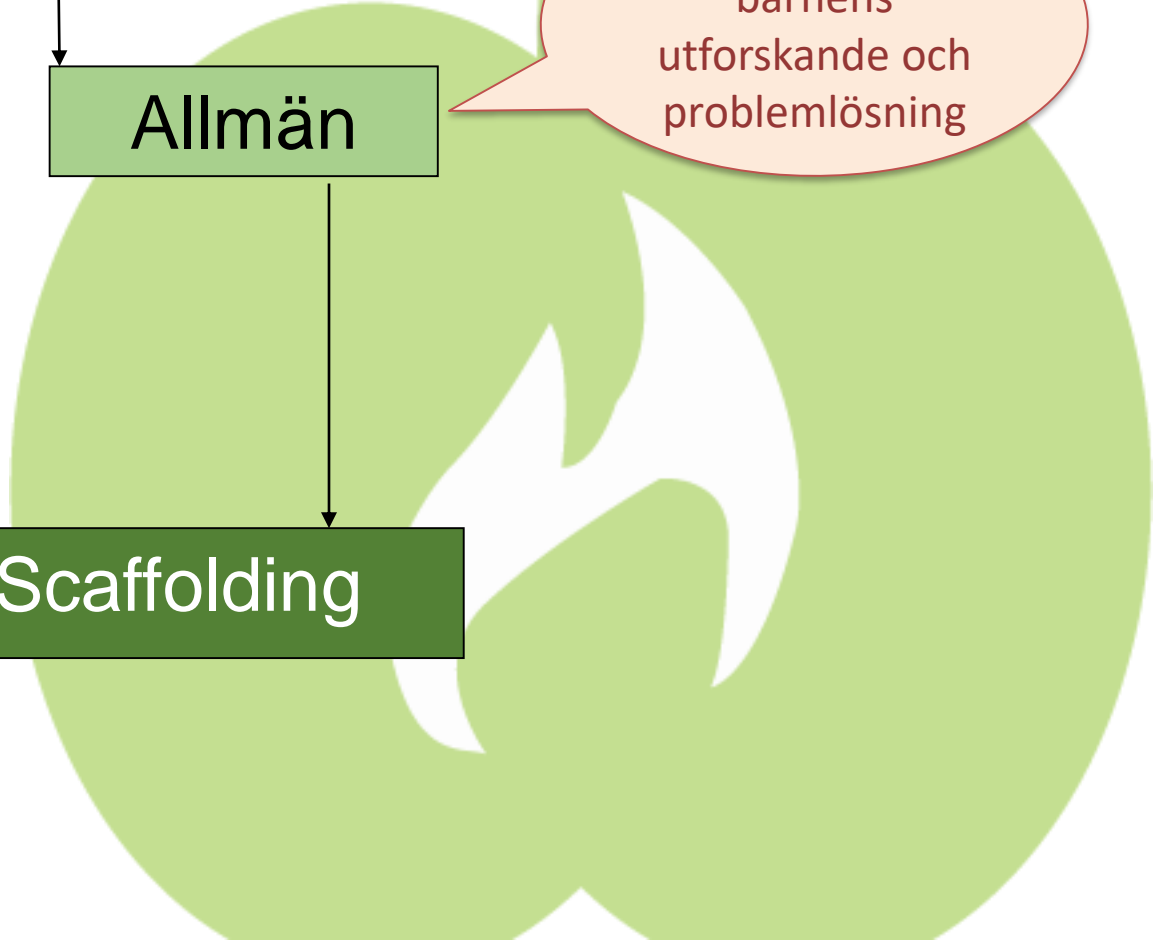
Barnutforskande

Ta ansvar för barnens lärandeutveckling

Allmän

Ta ansvar för barnens utforskande och problemlösning

Scaffolding




Börja med att utveckla

- 🍷 Sättet att ställa frågor till barnen
- 🍷 Planera för kognition och lärande:
 - 🍷 Vad ska barnet ha förstått efteråt? Vilka förmågor ska det ha utvecklat?
- 🍷 Följ upp undervisningens resultat:
 - 🍷 Lyckades vi lära alla barn det vi tänkt?

Metakognitiva frågor



Baklängesplanering - learning by design

- 🌱 Generativ fråga
 - 🌱 Vad barnen ska kunna, förstå, förmå
 - 🌱 Utvärdering
 - 🌱 Hur ska verksamheten bedöma att målen nåtts?
 - 🌱 Aktiviteter och lärmiljö
- 

FÖPP – förskolepedagogisk planering

- 🌱 **Målområde:** Vad ska barngruppen lära sig, förmå, förstå?
 - 🌱 **Syfte (generativ fråga):** Varför är kunskapen viktig för människan i världen?
 - 🌱 **Mål:** Från *Lpfö 98*.
 - 🌱 **Barnens intressen, initiativ, behov:** Vilka av barnens intressen, initiativ och behov kan integreras i målområdet? Vilket tema ska presenteras för barnen?
 - 🌱 **Förståelse:** Vad ska barngruppen förstå efteråt?
 - 🌱 **Förmågor:** Vilka förmågor ska barngruppen utveckla?
 - 🌱 **Förskolepersonalens förhållningssätt:** Vilka förhållningssätt behöver förskolläraren ha i aktiviteten för att lärande ska ske i barngruppen?
- 🌱 **Utvärdering:** Hur vet vi att vi bidrar till barnens lärande och förståelse?
 - 🌱 **Kriterier:** Vad ska utvärderas?
 - 🌱 **Utvärderingssätt:** Hur ska utvärderingen genomföras?
- 🌱 **Aktivitetsplan:** Hur ska området påbörjas? Vilka tankar om eventuell fortsättning har vi?
 - 🌱 **Aktiviteter:** Vilka aktiviteter genomförs?
 - 🌱 **Formativ uppföljning:** Hur följs barnens idéer, hypoteser, tankar och teorier upp för att påverka fortsatt undervisning/ tema?
 - 🌱 **Lärandemiljö:** Vilken kontext är mest meningsfull?
 - 🌱 Hur används kontexten för att stärka lärandet?
 - 🌱 Vilka material och tekniker används?
 - 🌱 Hur kommer barnen att uppmuntras till att samverka, samarbeta i lärande, lära varandra?

Några jämförelser

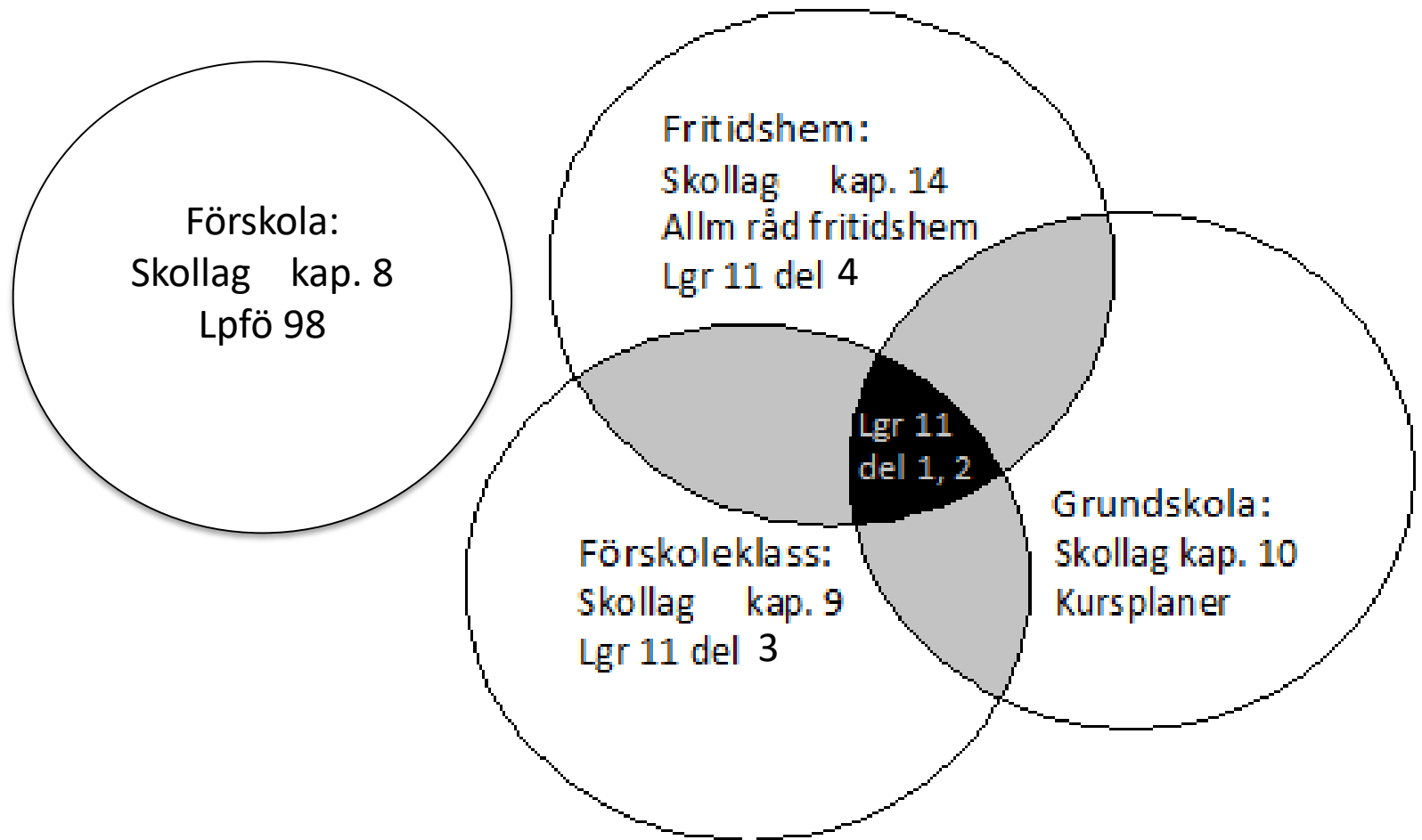
Traditionella temarubriker	Generativa frågor
Hösten	Varför vissnar allt på hösten? Vad skulle hända om hösten aldrig kom?
Byggrum	Vilka konstruktioner håller och varför? Hur byggs samhällen?



Se till att barnen får:

- 🔥 utforska, experimentera och uppleva med flera sinnen och känslor
- 🔥 utforska samma kunskap på flera olika sätt
- 🔥 tänka nytt och att ställas inför kognitiva konflikter och problem som ska lösas
- 🔥 tänka om hur de tänker, lär sig och löser problem
- 🔥 få hjälp att analysera, sortera och se mönster
- 🔥 utforska under tillräckligt med tid
- 🔥 få tid för inkubation och vila
- 🔥 uppleva aktiviteterna i ett flöde som leder till intresse, nyfikenhet och lärande
- 🔥 utforska sina egna intresseområden och eventuellt få möjlighet att fånga lärandet i flykten

Gemensamma och särskilda uppdrag i skollag och läroplaner



Läraren ska

- ❁ i samverkan med förskollärare i förskolan, lärare i övriga berörda skolformer och fritidshemmet utbyta kunskaper och erfarenheter samt information om innehållet i utbildningen för att skapa sammanhang, kontinuitet och progression i elevernas utveckling och lärande,
- ❁ i samverkan med arbetslaget i förskolan, lärare i övriga berörda skolformer och fritidshemmet förbereda eleverna och deras vårdnadshavare inför övergångar,
- ❁ vid övergångar särskilt uppmärksamma elever som är i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd, och
- ❁ ta tillvara möjligheter till kontinuerligt samarbete om undervisningen i förskoleklassen, skolan och fritidshemmet.

Läsa och skriva

Förskolan och förskoleklassen har lyckats med undervisningsuppdraget när barnen/eleverna:

METASPRÅKLIG UPPMÄRKSAMHET	Rimmar med viss hjälp. Delar upp ord i stavelser (exempelvis genom att klappa). Urskiljer ljud i orden (början och slut). Känner igen ordbilden för sitt namn. Känner med viss hjälp av sammanhanget igen enklare återkommande skrivna helord.	Känner igen läsriktningen. Kan vissa bokstäver. Med viss hjälp delar och sätter samman enkla ord i ljud. Med viss hjälp delar och sätter samman enkla ord med bokstäver. Känner igen vissa ord som helord. Skriver sitt namn och vissa enklare ord.	Känner igen hur de flesta bokstäver låter. Känner igen de flesta gemener och versaler. Delar upp och sätter samman ord i ljud. Delar upp och sätter samman ord med bokstäver.	Vet hur alla bokstäver låter. Känner igen gemener och versaler. Kan ta isär och sätta ihop ord på egen hand. Kan ta isär och sätta ihop enklare meningar på egen hand.
FÖRSTÅELSE	Tolkar bilder, tecken och symboler och kan lägga bilder i en logisk berättarordning. Tolkar enklare berättelser även utan bilder. Behandlar böcker och skrivverktyg på ett ändamålsenligt sätt. Talar med hela meningar. Benämner föremål i sin vardag med rätt begrepp.	Bidrar med idéer i samtal om texter. Bidrar med idéer i gemensamt skrivande. Kommunicerar budskap till och avläser budskap från andra genom text. Berättar en historia eller en upplevelse med inledning- handling – avslut.	För med viss hjälp enklare resonemang om texters innehåll. Förutspår vad som ska hända i en berättelse. Återberättar ett innehåll muntligt, genom drama, lek och estetiska arbetsformer. Kan konstruera en berättelse med en röd tråd i handlingen.	För enkla resonemang om texters innehåll tillsammans med andra. Kopplar text till egna upplevelser och andra företeelser i omgivningen. Läser en kort text. Skriver en kort och enkel text med röd tråd i handlingen på egen hand.
SPRÅKGLÄDJE OCH ANVÄNDBARHET	Visar uppmärksamhet och intresse vid högläsning. Använder låtsasskrivande och låtsasläsande i sina lekar.	Experimenterar spontant med språket, ord, ljud, bokstäver. Berättar egna berättelser om sig själv och andra i drama och lek.	Skriver spontant egna kortare berättelser eller meddelanden med viss hjälp. Diskuterar innehållet i högläsning spontant utifrån sina egna erfarenheter. Använder högläsningens innehåll spontant i egna lekar.	Skriver på egen hand för att minnas, berätta och kommunicera. Tar del av högläsning av intresse för innehållet. Läser av intresse för innehållet.

Process för arbetet med kvalitetsindikatorerna

🍃 Observation och kartläggning

🍃 Barnens och elevers reflektioner om lärande

🍃 I grupp

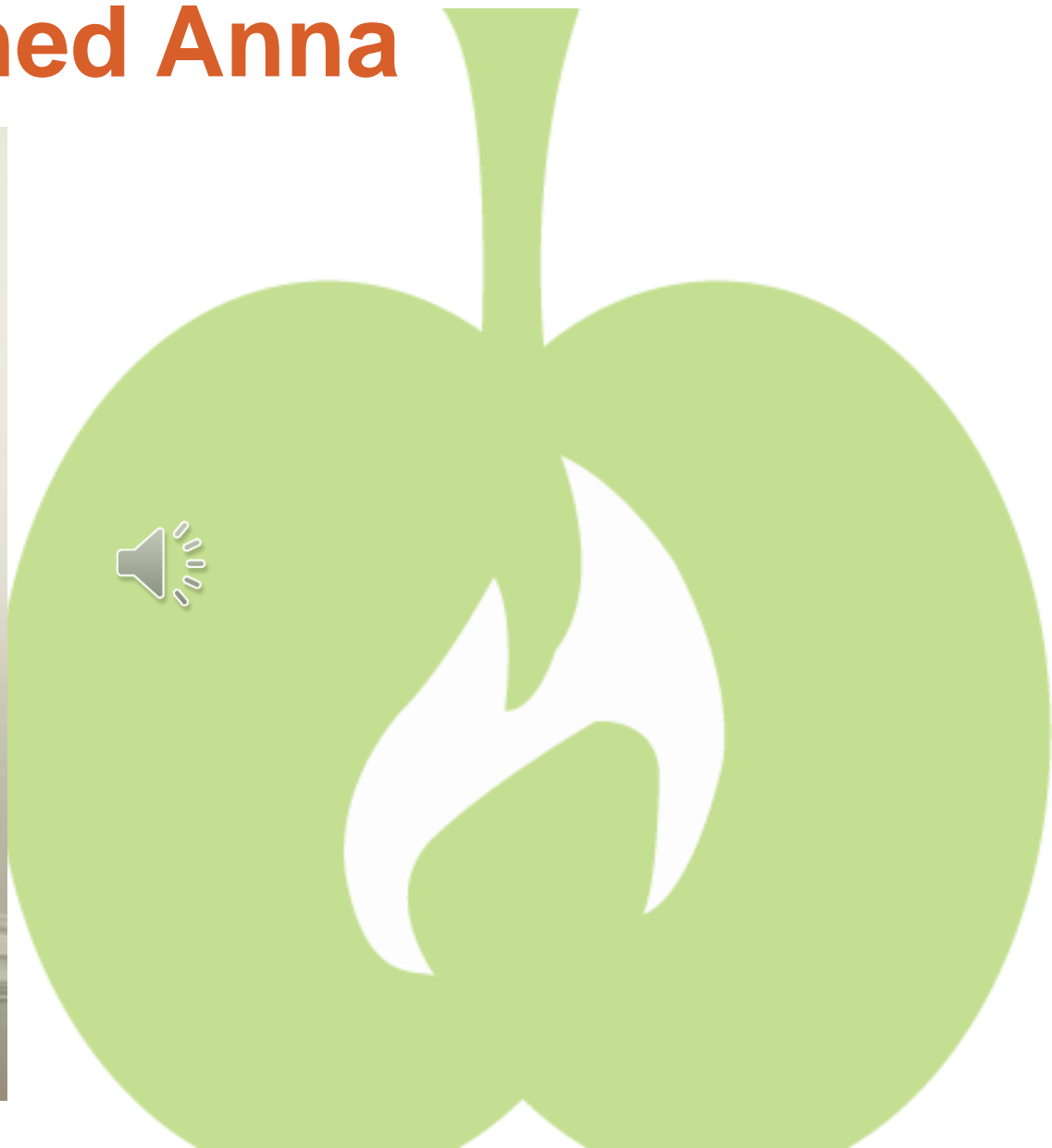
🍃 Enskilt med pedagog

🍃 Sammanställning av nuläge

🍃 Analys av resultat och konsekvenser för undervisningen



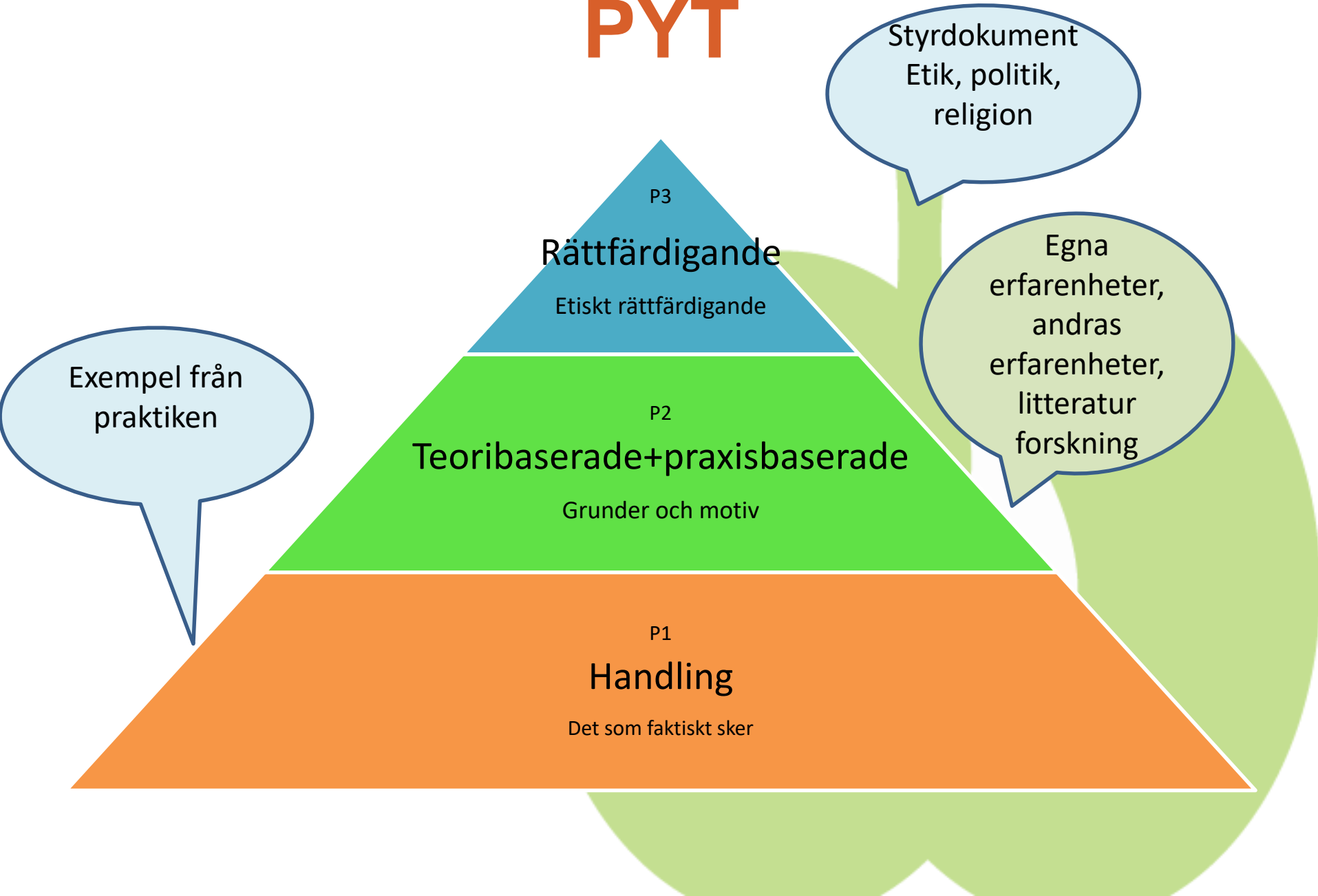
Isabell snart 4 år berättar saga med Anna



Tre teorinivåer

- 🍏 Första graden: praktikerns teori
- 🍏 Andra graden: praktikerns teori är artikulerad, utformad, systematiserad och reflekterad
- 🍏 Tredje graden: vetenskapligt grundad teori

PYT



Förslag till arbete med PYT

- 🌱 Börja med P1, hur du faktiskt gör – skriv dagbok någon/några dagar
 - 🌱 Leta efter mönster
- 🌱 Analysera och reflektera
 - 🌱 utifrån de didaktiska frågorna vad? hur? varför? för vem?
 - 🌱 Ta stöd av litteratur
- 🌱 Klargör och belys de bakomliggande principerna/teorierna och värdena i din praxis.
 - 🌱 Formulera din praktiska yrkest teori PYT
- 🌱 **OBS PYT ska inte vara perfekt eller fulländad. Den ska vara DIN.**
- 🌱 (...och den ska vara kort – 1-2 A4...)